

Valtionavustushaku sosiaali- ja terveydenhuollon kiireellisten materiaalihankintojen käynnistämiseen

Avustuksen kohde

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoittaa haettavana olevasta valtionavustuksesta sosiaali- ja terveydenhuollon kiireellisten materiaalihankintojen käynnistämiseen. Avustusta voivat hakea yliopistollista sairaalaa ylläpitävät sairaanhoitopiirit yhdessä. Haettavaa avustusta on yhteensä 15 000 000 euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on esittänyt valtion vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa momentille 33.60.30 'Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin' lisäystä 20 000 000 euroa. Momentin perusteluja esitetään täydennettäväksi siten, että määrärahaa saa käyttää myös sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen varautumisen tason parantamisesta aiheutuviin kustannuksiin ja niiden korvaamiseen kuntayhtymille. Määrärahan lisäyksellä parannetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen varautumisen tavanomaista tasoa korvaamalla materiaali- ja lääkehankintoja Huoltovarmuuskeskukselle, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle ja sairaanhoitopiireille. Varautuminen koskisi erityisesti sosiaali- ja terveystalouden kriittisimpiä tarvikkeita ja lääkkeitä. Kyseisestä määrärahasta 75 % eli 15 000 000 euroa on suunniteltu viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin kustannusten kattamiseen ja 25 % eli 5 000 000 euroa Huoltovarmuuskeskukselle ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle.

Valtion toinen lisätalousarvio vuodelle 2022 on annettu Eduskunnalle 25.5.2022. Kyseinen valtionavustus on ehdollinen siten, että Eduskunta hyväksyy kyseisen lisätalousarvion.

Talouden ja huoltovarmuuden ministeriryhmä puolsi 16.3.2022, että valtio vastaa kertaluonteisesti tavanomaista pidempikestoisesta (vähintään 2 kuukauden kulutustasoa vastaten) varautumisesta aiheutuvista lisäkustannuksista, joiden mittaluokka on alustavan arvion pohjalta noin 20 miljoonaa euroa. Hankintoja voitaisiin korvata osin myös takautuvasti lisätalousarvion tultua voimaan.

Varautuminen koskee erityisesti sosiaali- ja terveystalouden kriittisimpiä tarvikkeita, laitteita ja lääkkeitä, joissa materiaallisen varautumisen tasoa on nostettava nykyisestä. Lääkkeiden velvoitevarastointi ei kata riittävän laajasti mahdolliseen saatavuuden häiriöön tai kulutuksen kasvuun liittyviä uhkia. Sosiaali- ja terveydenhuollon muusta materiaalista kuin lääkkeitä ei ole säädetty varastointivelvollisuuksia.

Tässä valtionavustushaussa avustusta voidaan hakea kustannuksiin, jotka liittyvät:

1. sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavien hoitotarvikkeiden ja vastaavien hankintaan ja varastointiin
2. lääkkeiden ja niiden annosteluun liittyvien välineiden ja lääkinnällisten laitteiden hankintaan ja varastointiin

Kyse on kertaluonteisesta erityisavustuksesta, joka on tarkoitettu käytettäväksi 31.12.2022 mennessä. Varastotasojen nostoon liittyvät, tuotteiden toimittajien kanssa laadittavien sopimusten kustannukset voivat liittyä hyväksyttäviin kustannuksiin 31.12.2023 saakka. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle 1.1.2023 alkaen. Sairaanhoitopiirien hallinnoimien

hankkeiden osalta avustuksen käyttö ja raportointi on perusteltua tehdä hyvinvointialueella. Näiden hankkeiden osalta avustuksen siirto hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymälle ohjeistetaan tarkemmin päätöksessä. Siirto edellyttää avustuksen saajan osalta hakemusta ja hyvinvointialueiden tai HUS-yhtymän osalta suostumusta siirrolle. STM tekee päätöksen avustuksen siirrosta.

Tämä kuitenkin edellyttää avustuksen saajan erillisen hakemuksen perusteella tehtävää avustuksen siirtoa yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän käyttöön 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle.

Avustusta voidaan käyttää osin myös takautuvasti eli edellä kuvatun talouden ja huoltovarmuuden ministeriryhmän puoltopäätöksen jälkeen ja sen mukaisten hankintojen toteutukseen. Kustannusten korvaamiseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia, ja sosiaali- ja terveysministeriö tarkastelee avustuksen suuruutta määrittäessään suunniteltujen toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta sekä arvioitujen kustannusten kohtuullisuutta. Näin ollen sosiaali- ja terveysministeriö tarkastelee vielä hakemuksen saatuaan sitä, miltä osin ja missä laajuudessa toiminnasta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata.

Valtionavustuksen käytössä tulee huomioida valtionavustuspäätöksessä sen käytölle määritellyt ehdot sekä mahdolliset sosiaali- ja terveysministeriön antamat muut ohjeistukset avustuksella korvattavassa toiminnassa.

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävien sairaanhoitopiirien yhteinen avustus voi olla korkeintaan 15 miljoonan euron suuruinen.

Avustuksen tavoite

Avustuksen tavoitteena on turvata siirtyminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän sekä lääkehuollon nykyisestä varautumistasosta tavallista pidempikestoiseen ja tavanomaisiksi katsottavien varautumisvelvoitteiden ylittävään varautumiseen.

Avustuksen hakeminen

Avustuksen hakuaika on 20.6. – 26.8.2022 klo 16.15.

Avustusta haetaan sosiaali- ja terveysministeriöstä kirjallisesti STM:n verkkosivuilta löytyvällä hakulomakkeella (https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet). Hakulomakkeeseen liitetään toiminnan talousarvio sekä kuvaus avustettavan toiminnan toteutuksesta. Talousarvion osalta suosittelemme käyttämään verkkosivuilla olevaa talousarviopohjaa, mutta hakemuksen liitteenä on mahdollista toimittaa myös muu vapaamuotoinen, mahdollisimman yksityiskohtainen talousarvio sekä sille sanallinen selite. Myönnetyn avustuksen maksatusta haetaan erikseen avustuspäätöksen nojalla. Avustuksen saajalle syntyneitä kustannuksia tarkastellaan tarkemmin maksatushakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Avustushakemus toimitetaan 26.8.2022 klo 16.15 mennessä viitteellä VN/17619/2022 osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei käsitellä. Hakemusta voi silti täydentää määräajan jälkeen.

Hakemuksen tulee sisältää:

- Hakulomake
- Hankesuunnitelma avustuksella toteutettavasta toiminnasta
- Talousarvio toiminnan kustannuksista

Hankesuunnitelmasta on käytävä ilmi, miten hankinnat toteutetaan viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin toimesta niin, että niissä huomioidaan erikoissairaanhoidon erityisvastuualueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kohotettu materiaallinen valmius.

Hakijoille ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti.

Muita avustuksen käyttöön liittyviä ehtoja

Kyseinen valtionavustus on ehdollinen siten, että Eduskunta hyväksyy valtion toisen lisätalousarvion vuodelle 2022. Hankintoja voitaisiin korvata osin myös takautuvasti kevään lisätalousarvion tultua voimaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Sosiaali- ja terveysministeriö edellyttää hakijoiden yhteistyötä hankinnan hakuvaiheessa, hankintavaiheessa ja toiminnan ylläpitovaiheessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään tässä ilmoitetun ja avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus ei myöskään yhdessä muiden julkisten tukien kanssa saa ylittää hyväksyttävien kustannusten määrää. Hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksessä ja sen liitteissä.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Lisätietojen antajat

Avustusta ja hakemusta koskeviin kysymyksiin vastaa sosiaali- ja terveysministeriössä erityisasiantuntija Lasse Ilkka, p. 029 516 3714, s-posti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Valtionavustuksen käyttöä ja maksamista koskeviin kysymyksiin vastataan sosiaali- ja terveysministeriössä s-posti: valtionavustukset.stm@gov.fi.

Valtionavustuksista lisää: <https://stm.fi/valtionavustusten-hakeminen>

Liitteet	Hakulomake Hakulomakkeen täyttöohje
Jakelu	Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät sairaanhoitopiirit